

22 01 2019

Амалан, илм исбот кардааст, ки босмачӣ ё босмачигарой ин ҳамон террористу терроризм аст, аммо то ин замон шояд кам касоне шунидаанд медонанд, ки босмачиёну босмачигароҳои тоҷик (террористон) ҳамеша дар оғӯши нерӯҳои аҳриманӣ, бахусус терроризму фашизм, ҷой ҷӯстаанд.

Солҳои 90-уми асри гузашта одамон дар Тоҷикистон айнаи ҳамон ҷабру ситамеро аз нахзату нахзатиён мекашиданд, ки ханӯз сад сол қабл аз ин дар ҳамин сарзамин аз сӯйи босмачигариву босмачиён болои ҳамин миллат таҳмил шуда буд.

Мавзӯи баҳси ин матлаб асосан якҷанд факти таърихӣ ё омилҳои таҳлилианд, ки агар неқ бингарем, пайвастагӣ ё халқҳои ноғусастании босмачӣ, нахзат ва терроризмро бармало мекунад.

“Босмачиён... ҳар як шахси хайрхоҳ ва нерӯи тарафдори ҳукумати навро нобуд мекарданд.

Дар ин талошҳо халқи ранҷбар бисёр нобуд мешуд, ки фочиа ҳам дар ҳамин буд. Хол он ки захираҳои ба босмачиён ҳеч гуна муносибат надоштанду нисбат ба онҳо дар дил тухми нафрату адоват мепарвариданд. Зеро босмачиён молу мулки онҳо ба гораи мебурданд, ҳар касеро, ки аз гуфтору рафтори эшон ҷонибдорӣ намекард, сар мебуриданд”.

Ин иқтибос баргирифта аз як таҳқиқи профессори тоҷик Атаҳон Сайфуллоев аст, ки дар яке аз нашрияҳои мӯътабар нашр шудааст. Аз руҳи равони устои бузург узр мепурсему дар ин иқтибос ба ҷойи “босмачиён” калимаи “нахзатиён”-ро мегуянд. Ана ин тавр:

“Нахзатиён... ҳар як шахси хайрхоҳ ва нерӯи тарафдори ҳукумати навро нобуд мекарданд.

Дар ин талошҳо халқи ранҷбар бисёр нобуд мешуд, ки фочиа ҳам дар ҳамин буд. Хол он ки захираҳои ба нахзатиён ҳеч гуна муносибат надоштанду нисбат ба онҳо дар дил тухми нафрату адоват мепарвариданд. Зеро нахзатиён молу мулки онҳо ба гораи мебурданд, ҳар касеро, ки аз гуфтору рафтори эшон ҷонибдорӣ намекард, сар мебуриданд”.

Дар пасманзари ҳондани ин иқтибос ҷӣ ҳолати пешорӯятон меояд? Қадом тафовутро пайдо кардед? Ҷӣ монандӣ дидед?

Ман ҷунин ҳолатро тасвир кардам, ки солҳои 1992-1997 дар Тоҷикистони акнун ба истиқлол расида як тӯдаи одамҳои ришӯ фашистида, дар дастҳои автомат, дар миёни ҷойнамоз, бархе дар дастҳои тасбеҳ... қуҳ ба қуҳу дашт ба дашт мегаштанд ва мисли ҷуғз шабро мунтазир мешуданд. Шаб, ки мерасид, ба деҳаҳо ҳамла кардаву мардумро мекуштанд, молу ҷонашро ба гораи мебурданд. Аз пасти тарину разилтарин амал рӯ намегардониданд. Ханӯз ҳуни даҳхову садҳо модари синабуридаву гуларуси дуздаи барои тичорат ба Афғонистон бурдашон ба гардани ин ришдорони автоматбадасти он рӯзҳо, ки ҳоло салларо ба галстук иваз кардаву “аврупойи шудаанд”, бор аст.

Барои он ки ба ҳадаф расанд, қабл аз ҳама, бо дастурҳои махсус, равшанфикрону зиёиёно катл мекарданд, чун маҳз ҳамаин афрод дар сафи пеши мубориза ба зидди ришдорҳои вақт буданд.

Рохбар доштанд, сарпараст доштанд, ҳадаф доштанд, қудрат меҳостанд. Манфиатҳои сиёсӣ доштанд: чун ҳилофати мангития давлати бунёдаш диниро таъсис додан меҳостанд. Барои манфиатҳои оилавию гуруҳӣ мардумро сар мебуриданд, гораат мекарданд. Чун босмачиён дар қаламрави ҳамсоҷакишвар (Афғонистон) паҳоғоғ доштанд, ба тичорати бузурги маводи муҳаддиру силоҳ машғул буданду ба падидаҳои манфуре чун баҷабозӣ майли зиёд доштанд. Аз деҳаҳои наздисарҳадӣ ва ҳатто қампҳои муҳочирони тоҷик дар Афғонистон занону духтаронро дуздада, ба гуруҳҳои тичорати маводи муҳаддир мефурӯхтанд. Қумақҳои барои муҳочирон овардашударо аз худ мекарданд...

Ва аммо фарзандони онҳо дар қӯҷаҳои Лондону Техрон, Масқаву Вашингтон бо “Мерседес-600” меғаштанд, дар ғаронарзиштарин тарабхонаҳо хӯроқ меҳӯрданд, дар беҳтарин меҳмонхонаҳо меғистанд.

Хуллас, як тӯдаи ба ғазоби Худо ғирифтор буданд.

Ғиқр меқунам, оне, ки ҳоло ин навиштаро меҳонад, айнан ҳамаин ҳолатеро пеши рӯ меорад, ки болотар тасвир шуд. Зеро ин воқеияти он рӯзҳо буд, ки мутаассифона, панҷ сол чун зоғи сиёҳ болои сари миллати тоҷик парвоз дошт.

Аз ин ҷост, ки ағар устои равоншод Атахон Сайфуллоев дар ин навиштааш ба ҷойи “босмачиён” қалимаи “нахзатиён”-ро меғузашт, аз лиҳози “ҷараёни рӯй додани воқеаҳо” ва “бо дасти кихо содир шудан” ҳиҷ саҳве намекард. Яъне, ҳанӯз сад сол қабл босмачиён ҳамон ҷиноятхоро содир қардаанд, ки солҳои 90-уми асри ғузашта нахзатиён қарданд. Онҳо ҳамон тавр ҷиноят содир қардаанд, ки инҳо қарданд. Ғӯё як сенария асту танҳо нақшофарон иваз шудаанд.

Аҷиб ин аст, ки инро роҳбарони нахзатӣ расман эътироф қардаанд. Ба қавле, “дипломатӣ” қарда, фаҳмонидаанд, ки қорашон дуруст буд ва... аз ин роҳ – қатлу қӯштори миллати тоҷик даст барнамедоранд. Инро поинтар, дар баҳши дуввуми ин навишта дарқ қардан душвор нест.

(P.S. Таҳқиқи профессори марҳум Атахон Сайфуллоев зери унвони “Босмачигӣ ҳилофи манфиатҳои миллӣ буд” ҳанӯз соли 2011, яъне дар замони осоишта нашр шуда буд, замоне ки “ғапи нахзат” набуду “протоқоли 32-20”, ки нахзатиҳо зиёд мисол овардани онро дӯст медоранд, вучуд надошт).

Моҳи сентябри соли сипаришуда роҳбари нахзатиҳои фирорӣ, ки бешақ, ҳоло мешавад, “роҳбари насли сеюми босмачиён” номид, дар қаласаи солонии САҲА дар Варшава ғуфт, нахзатиён дар насли дуюми босмачиён буда, қору равишу ормонҳои онҳоро давом медаханд. Он замон вай худ ва нахзатиёни фирорӣ дар Аврупоро насли сеюми босмачиён номид.

Ба ин тартиб, ҳадди ақал, маротибаи дуввум “Ал-Ғайзободӣ” эътироф қард, ки террору ҳунрезӣ, қатлу қӯштор, таҷовузқорӣ ва қорати мардум барояшон моҷи ифтиҳор аст. Қабл аз ин ҳанӯз соли 2011 ӯ дар як мусоҳибааш эътироф қарда буд, ки ба босмачигарӣ майл доранд ва ҳатто он ҳама амалиёти зиддимилливу зиддидавлатиашонро “ҷиҳод ва муқовимати муҷоҳидини тоҷик дар солҳои аввали истиклолият” номидаву шарм надошта, он ҷо зарҳаридони нахзатиҳо бо Имом Шомили қафқозӣ дар як радиф ғузошта буд.

Ба ин маънӣ, рӯшан ба назар меғасада, ки роҳбари нахзатиҳо аз қумлаи даъвогарони қаҳрамонист, ҳол он ки “тарроҳону бозиғарони аслии ин ҳодисаҳо ба дарғириҳои солҳои

90-ум равиши “чиходӣ” дода, бозихои сиёсии худро маҳз аз талошҳои додани тобиши ватанҳои ва миллатпарастӣ ба харақати босмачигӣ оғоз карданд”.

Аммо инҳо дар ҳоле аз “фарзандони босмачӣ” будан ифтихор мекунанд, ки дар гузаштаи начандон дур ҳамон “падаронаш” аз ҷумлаи ҳамкорони наздики фашизм будаанд ва ҳамон вақтҳо ҳам ба ватан хиёнат карданд. Хадди ақал, ду маротиба. Бале, айнан ҳамонхӯе, ки ҳоло “Ал-Файзободӣ” дар бораашон бо ифтихор сухбат мекунаду онҳоро падару бобоҳои худ меномад. Бори аввал дар солҳои 20-ум, замони босмачигарӣ. Ва агар ба факти таърихи тавачҷуш шавад, баъдтар, дар замони Чанги Бузурги Ватанӣ ҳам падару бобоҳои онҳо ба ватан хиёнат кардаанд. Ин фактҳоро таърихшиноси маъруфи тоҷик Камолиддин Абдуллоев ҳам тасдиқ кардааст. Яъне, ин ки ҳоло “Ал-Файзободӣ” ва ҳамтабақонаш ба Тоҷикистон ва миллати тоҷик хиёнат карданд, як чизи тасодуфӣ ва нохоста нест. Накшавӣ аст. Минбаъд ҳам хоҳад буд. Ин дар ҳуни онҳо ҷой гирифтааст ва пайдоиши ҳуни харом дар вучуди эшон аз ҳамон ҷост. Тавре болотар зикр шуд, инро роҳбарони ин ташкилоти террористӣ ҳатто расман эълон доштаанд.

Гузашта аз ин, ҳам таҳлилҳои коршиносӣ ва ҳам таҳқиқоти илмӣ собит кардаанд, ки решапайвандии зиёде байни ТТЭ ХНИ - “Толибон” ва ТТЭ ХНИ - “Давлати исломӣ” ва бархе режимҳои исломиву охундӣ дар Ховари миёна мавҷуданд. Ҳамчунин, аз сарпарастихои молиявӣ то таъминоти силоҳу омодаسازیи чангиён борҳо дар сархати ахбори матбуот қарор доштанд.

Ин дигар воқеияти босмачӣ-нахзатӣ-терроризм аст, ки намешавад нодида гирифт.

Довуд Исмаи

Бознашр аз рӯзномаи “Имрӯзnews”